

Fórum rovatunkban a Közjavak folyóirat korábbi számaiban megjelent tanulmányokhoz érkezett hozzászólásokat, vitaindítókat, reflexiókat, megjegyzéseket közöljük, továbbá lehetőséget biztosítunk a szakmai eseményekről, konferenciákról szóló összefoglalók közzétételének is. A közös gondolkodás alapjainak továbbépítéséhez kíván fórumot biztosítani, továbbá a közjogi kutatások aktuális kérdéseinek megvitatásához, közvetlenül teret adva az aktuális témákkal kapcsolatos hírek megjelenésének, valamint a szakmai vélemények és különböző álláspontok közlésének a különböző jogágak közötti szabad és kötetlen kommunikáció jegyében.

100 ÉV – A KÖZIGAZGATÁSI JOG OKTATÁSÁNAK MÚLTJA, S JÖVŐJE SZEGEDEN *

Józsa Zoltán¹

A szervezeti változás a szervezetek sajátos jellemzője, annak méretétől függetlenül. Nincs ez másként a költségvetési szerveknél sem. A közfeladat-ellátás és a közigazgatás szervezetrendszerét tekintve folyamatos változásokat élhetünk meg ma Magyarországon, különösen a szervezeti egységek integrációjában, nagyobb, centrális elemeket követő intézményrendszer kialakításában. A hazai folyamatokba illeszkedik a felsőoktatási intézmények átalakítása is, melyről már korábban a Közjavak c. folyóirat is beszámolt. E jelenségek egy része természetes, mint például a kor szellemiségét, a gazdasági folyamatokat követő tananyagreformok, melyet jól mutatott a közigazgatási jog oktatásával kapcsolatos vitaindító tanulmány is. A változások másrészt érintik az felsőoktatási intézmények szervezeti struktúráját is - gondoljunk csak a Corvinus modell bevezetésére – több hazai intézményben. E reformok megítélése eltérő lehet, attól függően, hogy az intézmény melyik oldaláról tekintünk rá. Így joggal vetődik fel a kérdés, hogy a hagyományos struktúrákat miért szükséges vagy épp nem szükséges megbontani, s a helyette kialakuló új formáció mennyiben közvetít régi, illetve új értékeket. Józsa Zoltán vitaindító cikke e kérdéseket teszi fel egy intézményi változás példáján keresztül.

* DOI 10.21867/KJK/2020.3.4.

¹ Dr. Ph.D. habil. Józsa Zoltán, nyugalmazott egyetemi docens SZTE ÁJK

Hacsak egy pusztá szervezeti változás volna, akár legyintheznék is. Volt már ilyen a történelemben, s vélhetően lesz a jövőben is. Ezt kívánja az idők szava, meg hát a körülmények. Mindig van magyarázat. De nem legyintheünk mélabús nosztalgiával, tudomásul véve a fejleményeket. Nem, mert nem pusztán egy formális szervezeti integráció valósult meg, hanem megszűnt valami, ami vélhetően – ha tovább is él, más formában, más tartalommal – már többé sohasem lesz ugyanaz. Csak valami más.

Az idő folytonosságának kezdete a kolozsvári egyetem Szegedre költözéséig (1921) nyúlik vissza. Akkoriban még *id. Boer Elek* állt a tanszék élén, kinek neve talán kevésbé ismert. Ennél talán sokkal fontosabb, hogy a vidéki jogászképzés bázisának számító karon a Közigazgatási Jogi és Pénzügyi Jogi Tanszék a kar szerves része volt, s meghatározó szereppel bírt az oktatásban, a kutatásban, s az eljövendő jövő jogász nemzedék életre való felkészítésében.

A sort, a folytonosságot *Erekly István* nemzetközileg is elismert munkássága követte, aki nemcsak a tanszék vezetését látta el, de dékánként és rektorként is öregbítette a kar, s az egyetem hírnevét. Munkássága máig is referenciát jelent a fiatalabb nemzedék számára.

1945 után újabb iskolateremtő személyiség, *id. Martonyi János* vette át a tanszék vezetését, mely továbbra is a közigazgatási és pénzügyi jog oktatásának, kutatásának meghatározó intézménye maradt.

A szakmai és személyi állomány, s a tanszék profilja tovább gazdagodott a kiváló pénzügyi jogász *Meznerics Iván* csatlakozásával, s megerősítést nyert a közigazgatási jog és pénzügyi jog szimbiózisa, a közpénzügyek szoros kapcsolata az állami szervek működésével és a közszolgáltatások színvonalával. A szocialistának nevezett időszakban – a sajátos politikai, társadalmi körülménynek ellenére – olyan, a területükön is kiemelkedő szakemberek fémjelezték a tanszék tevékenységét, mint *Szűcs István*, az alkotmányjogász *Kovács István*, vagy a jogi-normatív megközelítést szociológiai szemlélettel oldó *Szentpéteri István*.

Hosszan sorolhatók még azok a nevek,² akik valamennyien a tanszék és a tárgy súlyának és szerepének tudatában legjobb képességeik szerint irányították az egységet, felismerve, hogy a tanszék nem pusztán egy szervezeti forma. A tanszék intézmény.

Intézmény, melynek múltja, kultúrája van, mely értékeket képvisel és ad át, s nem pusztán formális tudást. Intézmény, mely nehézségekkel, ellentmondásokkal övezett fejlődés nyomán jött létre. Intézmény, mely hagyományt teremtett. Jó hagyományt, mely folytatást érdemelt (volna).

² A tanszék (és jogelődjeinek) vezetői. <http://www.juris.u-szeged.hu/karunkrol/tanszek-tortenete/tanszek-jogelodjeinek> (letöltés dátuma: 2020. február 3.)

Hogy milyen hosszú és változatos volt ez az út azt a korábbiakban felidézett nevek is igazolják, a visszatekintés csak leegyszerűsítő összefoglalása annak a sok-sok erőfeszítésnek, melynek már csak a számszerű eredményei jelennek meg a tanszéki annalesekben.

A folyamat nem ma kezdődött. Az első, s szakmailag nehezen igazolható lépés a pénzügyi jog leválasztása, s az üzleti jog (sic!) keretébe történő tagolása volt, majd ezt követte a klasszikus négy féléves közigazgatási tematika három félévre redukálása. A borús felhők vetette árnyak egyre sötétebbé váltak, s mára minden megváltozott.

Az integráció, az összevonás korántsem példa nélküli ideája egymás mellé, egy szervezetbe rendelte az alkotmányjog és a közigazgatási jog önálló egységeit. Természetesen vég nélkül sorolhatók azok a pro és kontra érvek, melyek akár a tanszéki vagy intézeti forma mellett vagy ellen felhozhatók. Ezek mérlegelése nem pusztán matematikai feladat. Vélhetően, akik elvégezték ezt a műveletet az egyszeres tudománya mellett nem állnak hadilábon más ismeretek terén sem.

A jövő éppúgy magában hordozza a kibontakozás, a stagnálás vagy éppen a visszalépés alternatíváját. 2020. március 28-tól a korábbi *Alkotmányjogi Tanszék* és a *Közigazgatási Jogi Tanszék* helyett a SZTE Állam-és Jogtudományi Karán ún. *Közjogi Intézet* jön létre.

Források jegyzéke:

- A tanszék (és jogelődjeinek) vezetői. <http://www.juris.u-szeged.hu/karunkrol/tanszek-tortenete/tanszek-jogelodjeinek> (letöltés dátuma: 2020. február 3.)